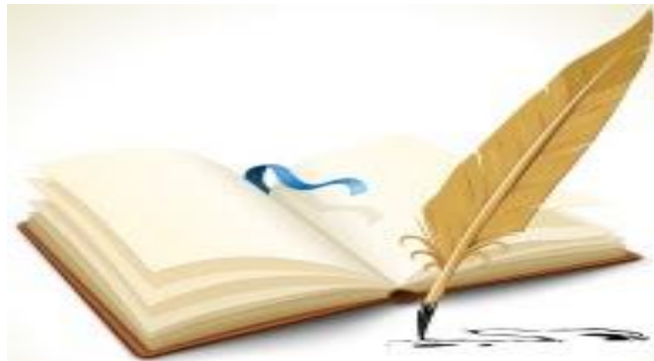

Иран, фарс тилинен кирген сөздөр

Мугалим: Рыскелдиева А.З

Фарс тили

- ▶ **Парсы тили же фарс тили, фарси - перстердин тили.** Иранда расмий тил.
- ▶ Арап өлкөлөрүнүн айрымдарына да тараган. Инди-Европа тил уясындагы иран тилдеринин түштүк-батыш бутагына кирет. Парсы тилинин өнүгүш тарыхы 3 мезгилге бөлүнөт: байыркы (б. з. ч. 6-4-к.), орто (37-к.) жана жаңы (7-кылымдан болжол менен 15-кылымга чейин).
- ▶ Азыркы фарсы тилинде ытажиктер да сүйлөйт.

Фарс тилинен кирген создөрдүн түшүндүрмөсү

- ▶ **Андаба** (фарс) — курулушта колдонулуучу кол аспап (шыбоочу калак);
- ▶ **Апта** (фарс) — жети күн, бир жума;
- ▶ **Аптап** (фарс) — ысык. Мисалы, күндүн аптабынан этият болгула;
- ▶ **Бада** (фарс) — жайыттагы мал;
- ▶ **Байбача** (фарс) — байдын баласы;
- ▶ **Байге** (фарс — "чуркатуу", "жүгүртүү", "жарыш") — сыйлык. Мисалы, ат чабышка жакшы байге коюлуптур.
- ▶ **Балит** (фарс — "булганыч") — таза эмес. Мисалы, казан-аягы балит экен;
- ▶ **Баңги** (фарс — "кара куурай") — нашаа чекенден бузулуп, акылы ордунда болбой калган адам;
- ▶ **Баябан** (фарс — "талаа", "ээн жер") — эл четин көрбөй баябанда эки ай жүрүптүр;

Фарс тилинен кирген создөрдүн түшүндүрмөсү

- ▶ **Календер** (фарс) — күйүттөн бузулуп, эл кыдырып кеткен адам (думана);
- ▶ **Калта** (фарс — "баштык") — калтасы толо пул экен;
- ▶ **Калы** (фарс — "килем") — жүк жүктөгөн төөгө калы (килем) жабуу элдин салты;
- ▶ **Най** (фарс — "чоор", "түтүкчө", "көзөнөк") — Мисалы, най тартып жатат;
- ▶ **Сардар** (фарс — "аскер башчы") — командир;
- ▶ **Сармерден** (фарс — "жалпы", "чогуу") — тойго келгендер сармерден кылып ырдады;
- ▶ **Саябан** (фарс — "көлөкө болуучу") — көлөкө болуу үчүн атайын жасалган калканч. Мисалы, саябандуу арабага түштүк.

Фарс тилинен кирген создөрдүн түшүндүрмөсү

- ▶ **Бостек** (фарс — "көлдөлөң") — меймандар салынган бостектин үстүндө олтурушу;
- ▶ **Бочок** (фарс — "кабык") — дарбыз, коондун бочогун мал жакшы жейт;
- ▶ **Бөбөк** (фарс — "кичинекей бала") — бешиктеги бала;
- ▶ **Дасмия** (фарс — "колундагы бир айлык каражат") — барып келүүгө дасмиям жетет. Туунду сөздөр: дасмиялуу, дасмиясыз;
- ▶ **Дервиш** — (фарс) — күйүткө чыдабай тентип кетүү;
- ▶ **Жагдан** — (фарс) — чемодан;
- ▶ **Жубан** (фарс — "жаш эркек же аял") — күйөөдөн чыккан келин. Мисалы, атка бергис кунан бар, кызга бергис жубан бар;
- ▶ **Заар** (фарс — "уу") — заар ичирип өлтүрүптүр, тили заар, заарданып отурат;

Иран тилинен кабыл алынып, кыргыз тилинде өзгөртүлүп колдонулган сөздөр

Иран тилинен кабыл алынып, кыргыз тилине өзгөртүлгөн сөздөргө мисалдар;

Иран тилинде

Кыргыз тилине

Иран

Кыргыз тилине

өзгөргөнү

өзгөргөнү

чапон

чапан

чела

желе

хайран

айран

зинчир

чынжыр

хайван

айбан

кема

кеме

хаба

аба

килич

кылыч

ферда

парда

чумчук

чымчык

чаршамба

шаршемби

авсун

абысын

першембе

бейшемби

чуян

чоюн

ароба

араба

кучат

көчөт

булгори

булгары

иситмо

ысытма ж.б.